

[Carsten Raft.]

Tyskland, er de ikke i Tvivl om, at de har deres Motivering i Orden.

Til Belysning af det stadig gentagne Postulat om Konjunkturstemningen, om Flæskepakkerne og de rent materialistiske Bevæggrunde har jeg trofast læst alle de Samtaler med anonyme Sydslesvigere, som det er blevet Mode at referere til Problemet. Jeg har selv ført en Mængde Samtaler for at komme til Bunds i Problemet. Men jeg har ikke faaet noget ud af det — ikke af nogen af Delene. Det er en Kendsgerning, at Tysklands Sammenbrud, at Fallitten for alt det, Sydslesvigerne troede paa og levede paa — og stemte paa i 1920 — har sat Tingene i Gang. Men ud over det er Motiverne lige saa brogede, som det slesvigske Spørgsmaal altid har været, Traadene lige saa filtrede og indviklede, som de nu engang er i et Grænseland.

Der er imidlertid en Kendsgerning, som staaer saa klart og fast, og som da alligevel maa betyde noget ganske væsentligt for Vurderingen af Forholdene, og det er, at den sydslesvigske Bevægelses Program, dens Propaganda, dens hele Stemmeføring er i meget ringe Grad konjunkturpræget eller materialistisk. Jeg er i det Tilfælde, at jeg kan drage Sammenligninger med 1920, fordi jeg dengang deltog i Arbejdet dernede. Jeg er aldrig hørt op med at beundre det Slag, som denne lille, trofaste Kreds af Danskere, med et Par Journalister, nogle ganske utrænede Købmænd, Bønder og Arbejdere i Spidsen, leverede Blomsten af Slesvig-Holstens Embedsmandsstand og Kieles-Universitetets Aandsaristokrati. Men Kampagnen dengang var da langt mere konjunkturpræget, langt mere materialistisk, end den er nu. Det var fra det sønderjyske Ministerium Tonen blev angivet allerede med Plakaten: „Mor, tænk paa mig, stem Dansk!“. Det øvrige Materiale var ligesaaan med de detaillerede Skildringer af de økonomiske Forhold og den sociale Forsorg i Danmark. Og Talerne var det.

I den Kampagne, der nu er afsluttet, var det ganske overvejende Møderne og Talerne, det gjaldt. Der var Forbud mod en tyskskreven Avis, og der var ikke Papir til Propaganda. Jeg har overværet en Serie af Møder over hele Landsdelen. Jeg tror saamænd, at den Tale, der blev ført fra den

sydslesvigske Bevægelses Ordførere, kunde have faaet Tilslutning og Anerkendelse fra alle i denne Sal. Det var en Brydning mellem de to Landes Samfundsformer, et Opgør med Tysklands Stramhed, dets Tyranni, dets Embedsmandshovmod, dets Menneskeslagtninger paa fjerne Valpladser og haabløst gentagne Tilbagefald til ufolkelige Styreformer og en Hyldest til Danmarks Demokrati, dets Frihed og Retsind.

Jeg ved ikke, om Flæskepakkerne har betydet noget for den sydslesvigske Forening i Begyndelsen. Men de Titusinder, der er kommet til, siden der blev stoppet for dem, maa da være fri for Mistanke. Og paa Landet, hvor der saa nogenlunde er Mad nok, og hvor det er Tyskerne, der driver Konjunkturpropaganda med alle deres Paastande om den danske Bondestand, der staaer foran Fallit og Ruin, er det en Kendsgerning, at overalt, hvor Arbejdet naar frem, gaar det strygende med Tilslutningen.

Lad nu bare os, som igen har vort paa det tørre, og som dog regner med et frit og anstændigt Samfund i Fremtiden, gøre op; hvad der egentlig sker dernede. Paa intet Tidspunkt er det fra dansk Side blevet sagt, at Genforeningen med Danmark var sikret. Englændernes Holdning tyder nærmest paa det modsatte. Den tyske Presse hævder stadig, at det officielle Danmark stiller sig afvisende. Ingen, der blot een Gang har overværet et dansk Møde, kan være i Tvivl om, at i Danmark er der Frihedsrettigheder og Menneskerettigheder, ogsaa for dem, der har en anden Mening. Og ingen, der kender Tyskerne, er i Tvivl om, at kommer det tyske Væsen og de tyske Embedsmænd igen sydfra, gaar de dansksindede Sydslesvigere en haard Skæbne i Møde.

Det maa derfor være klart, at en Sydslesviger, for hvem det hele er Beregning og Konjunktur, og som blot har Lyst til at slippe væk fra Tyskland saa billigt som muligt, han skal bare holde sin Mund, lade være med at blande sig i Tingene og saa paa Valgdagen og paa Afstemningsdagen sætte sit Kryds. Det koster ingenting, og det giver lige saa meget. Men alligevel er Forholdet jo det, at 70 000 demonstrerede i Byerne paa Aarsmøde-Dagen, medens Tyskerne pegede dem ud og raabte deres Navne højt paa Gadehjørnerne, at Titusinder gav